

**NAROČNINA ZA TVOGLA-
VIJO ČETRTLETNO DIN 15/
CELOLETNO DIN 60/ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTNINO/OCLASI PO
CENIKU/POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150.
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188**

ORJUNA

**VREDNIŠTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI/
ROKOPIŠI SE NE VRA-
ČAJO/ANONIMNI DO-
PIŠI SE NE PRIOBČV-
JEJO/POŠTNINA PLA-
ČANA V GOTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.**

Zakaj se bori Orjuna s T. P. D.?

Slovensko časopisje in T. P. D. - Zakaj se bori Orjuna proti T. P. D. - Teptanje socialnih zakonov. - Pasje plače rudarjev T. P. D. in tantijeme njenih voditeljev. - T. P. D. ubije vero v našo državo in njene institucije. - Avanziranje špijorov. - Maltretiranje vojnih obveznikov. - Privilegirani tujudni nastavitelji T. P. D. - Nemščina v obratih T. P. D. - Redukcija delavstva. - Tujeom stotisoče - domačinom smrt na cestih - Znižajte cene premoga! - Ne razredni boj, nego boj za interese cele nacije!

Boj s T. P. D., to privilegirano bratovščino 100% delničarjev po-
staia od dne do dne srditejši. Po
uvodnem nastopu Orjune, ki se je
brez pomišljanja zvesta svojim tra-
dicijam izpostavila na najgrožnje-
nejše mesto, je postopoma sledilo
tudi naše ostalo časopisje. Konsta-
tiramo, da je bil prvi za nami na
mestu »Narodni dnevnik«, nato
»Jutro« in končno še »Slovenec«,
ki pa je navzlic temu smatral nui-
nim dokazovati, da je »prvi« zapo-
čel borbo s finančnim orjonom na
Aleksandrovi cesti. Z večimi ali
manjšimi prispevki se je oglašilo
tudi ostalo časopisje. Zaenkrat molči
edino le še starina »Slovenski
Narod«, ki pa tudi menda ne bo
premolčal tega boja, v katerem bi
lahko kaj praktičnega pokazal po
svojih bivših teoretičnih uvodnikih
o socialnih reformah med nami.

Tako imamo sedaj ustvarjeno
precej enotno fronto napram T. P.
D., nahi izloda še vedno, da imajo
gotovi odločitev krogi zelo velik re-
spekt pred komando bivših oficir-
jev v T. P. D. Glavna teža borbe pa
leži še vedno na nas, ki smo v tej
borbi doslej še tudi najbolj nastro-
dali. Mnogim je nerazumljivo naše
sedanje stališče napram T. P. D. in
viditi v njem naraščajočo okolno-
st, o katerih na Orjuna sama niti
ničesar ne slutiti.

Zakaj se bomo proti T. P. D.?
Zategadelj, ker smo kot avantgarda
nacije in izvršitelji napore stotiso-
čev padlih najboljših sinov naroda,
dolžni z vsemi svojimi silami skri-
beti za to, da se bo narodu trpinov
in siromakov nudil v tej zemlji oni
položaj, ki gre gospodarjem in dr-
žavnemu narodu! Danes se pri nas
teptajo najprimivnejši naradni so-
cialni zakoni, ki so celo med živali-
mi bolj spoštovani, kakor jih spo-
štuje krvosečka svečenica Mamona,
ki meče po 40 do 50-letnem de-
lu izmognane svoje upokoience na
cesto, kjer umirajo kot nekaj v
dobi Faraonov in najbolj cvetočega
helotizma staroveški sužnji, v sra-
moto civilizaciji, dvajsetemu kul-
turnemu veku in celemu jugoslo-
venskemu narodu. K temu so mol-
čali vsi! Orjuna kot nositeljica tra-
dicij poštenja in pravde tega ga-

ženja zakonov ni mogla
pretrpeti.

Molčati tudi ni mogla k pasjim
plačam milionske profitarice, ki je
plačevala svoje uslužbenke tako,
da niso mogli niti živeti niti umreti.
Dočim je bilo za tantijeme uprav-
nih svetnikov na razpolago stotiso-
če, kakor tudi za nagrade tropam
satelitskih direktorjev, ni bilo niti
pare za invalide, ki so po težkem
delu in žrtvah za T. P. D. prosia-
li po revirjih, sebi na žalost, T.
P. D. na sramoto! Omenimo nai tu
samo pri delu za T. P. D. oslepele-
ga Jožeta Košaka.

Kot nositeljica narodnega duha
tudi ni mogla brez odpora preko
premišljenega dela T. P. D., ki je s
samo židom dano zvišnostjo ubi-
la v naših ljudeh vero do naše dr-
žave in njenih institucij. Sejoča se-
me jugoslovenskega nacionalizma
med ožuljenimi trpinami iz črnih jaš-
kov T. P. D. je spoznala, da so baš
ekspozienti te družbe, oni ki so čez
noč zadušili in poruvali to, kar je
ona za ceno srčne krvi svojih naj-
boljših vsejala čez dan. Videla je
zlo delo Nemcev, nemčurjev, Mad-
žarov, ki so z vsemi razpoložli-
mi sredstvi omalodušili naš bedni
narod in ga toliko zgnjavili, da je
obupal nad vsem in se pričel tru-
moma izseljevati v mrzlo tujino.
Avanziranje tujudnih špijorov in
domačih petoliznih izdajalcev, ki so
napredovali zato, ker so razdvajali
delavske mase in ovaiali svoje ko-
lege, tudi ni ostalo brez vpliva na
mišljenje naroda.

Postopanje z vojnimi obvezniki,
ki so bili uživali za časa Avstrije
naivečje ugodnosti, danes na ži-
meča T. P. D. že nred nastopim
vojaškega roka na cesti, tudi ne
vzbujajo posebnega veselja do voja-
ške službe. Posebno je zbog tega,
ker teh obveznikov po povratku iz
vojaških edinic, večinoma nič več
ne sprejema v delo.

T. P. D. pa ima nastavljenih tu-
di še ne mal trop tujudnih nastav-
lencev, ki uživajo še vedno stare
privilegije. Delavci in pazniki Slo-
vencev imajo skoro vedno slabša
stanovanja in manjše udobnosti, ka-
kor Nemci, nemčurji in njih podobi-
ni elementi.

Dočim ima paznik Slovenec z
večjo družino po 25 letih službe še
vedno delavsko stanovanje z 1 so-
bo, ima na razpolago mlaši pod-
uradnik, sin nemškega inženirja, ki
je vse preje kakor jugosloven in
brez otrok, kar tri sobe.

Ti priseljeni tuji vaeni protek-
ti zahtevajo izjem še danes in to
celo z grožnjami! In teh, navzlic
znani »redukciji« tujecev, danes pri
T. P. D. še vedno ni premalo! Med
nimi ni eden, ki še danes ne mara
znati državnega jezika in ki dosled-
no uporablja tujščino v obratih
njemu naklonjene dloдайke. Ra-
di tega je umevno, da se še da-
nes uračuje v mnogih teh obratih v
nemščini.

Nismo sovražniki narodnih manj-
šin in priseljenih lojalnih tujecev.
Smo pa najostrejši nasprotniki te
kamarile nemško - židovskih ostank-
ov v T. P. D., ki je z umetnim go-
fienjem postala že prava kolonija z
gotovimi tendencami in načrti! Da
bi pa tvorili ti pritepeni nenado-
mestljivi gardi opriznikov T. P. D.
pa tudi ne moremo dopustiti, če-
prav se jih ta tako brani reducirati.
Saj jo že toliko štiti država s svo-
imi orožniki, da ji še posebnih te-
lesnih straž, v katerih gospodari
tulec, ni potrebno vzdrževati.

O redukciji T. P. D. smo že to-
liko pisali, da se nam ne zdi umest-
no tu znova navašati brezštevno
verigo tisočerih krivic, ki so bile
pri tem izvršene nad našo brez-
pravno rajo helotov T. P. D. Ome-
nimo nai pri tem samo neizmerno
razliko v postopanju T. P. D. na-
pnam onim slabo produktivnim tu-
jorodnim reducirancem, ki jih je
morala odpustiti na zahtevo drža-
ve in med sedanjimi reduciranci.
Dočim je dajala tem tujudnim re-
ducirancem stotisoče dinarske od-
pravnine, meče sedaj naše držav-
ljane po 40-50-letni težki in ne-
varni službi, bolne in pohabljene
brez sredstev na cesto. Ko pa so ti
nesrečniki zahtevali od T. P. D.
pomoči, se je čutila še užaljena!

In končno pa še največji vzrok
naše borbe, ki je zahtevala, da T.
P. D. zniža daleč previsoke cene pre-
moga, s katerimi žanje T. P. D. čez-
merne dobičke. Poraba dragega

premoga pri železnici, trgovini, in-
dustriji in obrti povzroča, da ta na-
pogo gospodarstva ne morelo zni-
žati cen svojih izdelkov. Tako tvori
glavno povzročitelico sedanje dra-
gine pri nas T. P. D., ki slabi kakor
trakula naše narodno gospodar-
stvo in ustvarja med narodom ne-
zadovoljstvo vsled slabih socialnih
razmer. Najsi so mezde že itak mi-
nimalne, je padla tudi od 1. 1922.,
ko je bila sklenjena sedanja kolek-
tivna pogodba z delavstvom, cena
vsega materiala potrebnega za ro-
ve, skoro za 30%. Poleg tega pa je
T. P. D. od tega leta še dvakrat
dvignila cene premoga v pomnože-
nie svojih superdividend.

To so vzroki, ki so prisilili Orju-
no, da je posegla tako odločno v boj
zoper vsemogočno T. P. D. Iz njih
je moči razbrati, da je ta boj tako
upravičen, kakor je bil boj za naše
politično osvobodjenje. V njem ni ni-
ti kati razrednega boja, nego samo
enodušna volja jugoslovenskih na-
cionalistov pomagati celi naciji, ki
trpi danes radi obzirov vlade pod
nezgodnim pritiskom vlačkov T. P.
D. Boj proti T. P. D. nomeni danes
boj, ne samo za naše bed-
nerudarje, nego i tako
za obrtnike, trgovce, in-

Vsebinska „Orjuna“ šte. 10:

Zakaj se bori Orjuna s T. P. D. —
»Slovenec« in T. P. D. — Reduk-
cija v Rajhenburgu. — Kolonija rav-
natelja inž. Paueria. — Kamenit
d. d. — Orjuna Mirna. — Rušitelji
jugoslovenskega Sokola. — Želez-
niške nesreče. — Dopisi. — Pokret:
Novi pravilnik četniških sekcij Or-
june. — Kronika: Nova faza — Nin-
čičevo romanje. — Gospod direk-
tor Huber odpotoval v inozemstvo.
— Avanzement g. Albina Prepeluh-
ha. — Zrna: Strossmayer nije ni-
šta... — Prosveta: Promet. — Ko-
roško vprašanje na mirovni kon-
ferenci.

dustriialce, seljake, uradnike,
delavce, z eno besedo za vse sta-
nova in končno najbolj tudi za dr-
žavo samo, ki mora odradovati za
dnevni 270 vagonov premoga tudi
lepe milione profita nenastitni T. P.
D. Ta boj pa bo vodila Orjuna v do-
bro nacije in države do popolne
zmage interesov cele nacije nad
družbo par stotin židovsko-veleka-
pitalističnih izkoriščevalcev, ki so
mislili ustvariti menda pod zaščito
dunajske in pariške bankokracije iz
revirjev T. P. D. centralo afriškim
razmeram odgovarjajočo kolonijo.

„Slovenec“ in T. P. D.

Utiš zadnje »Orjune« na javnost. — »Slovenec« ob času Trboveljske
tragedije in danes. — Dvojni mera. — SLS zaščitnica rudarjev. — Na-
mesto pomoči dobri nauki in ukori. — Legalni boj in T. P. D. — Nepod-
kupljiva sila.

Naša zadnja številka posveče-
na trpljenju brezpravne raje v pa-
šaluku T. P. D. je zbudila najširšo
pozornost vse naše javnosti, ki je
bila naravnost zaprepasčena nad
iznesenimi dejstvi. Najsi so poznani
ljudje uvedli metodo, da se zadnje
čase pri nas vse neprijetno zamolči,
vendar to pot niso mogli preko te-
ga našega klica. Oglašili so se vsi
po vrsti. Eni bolj, drugi manj
srečno. Vsem skupaj pa je šla zelo,
zelo nerada izpod peresa beseda
obsodbe za brezprimerno postopa-
nje vsemogočne T. P. D.

Molčati ni moglo tudi glasilo
stranke najbolj širokopoteznih po-
stulatov modernega krščanskega
socializma. Izpregovorilo pa je po
svoji stari navadi tako, da je Orju-
na malo manj, kot kriva sedanjih
redukcij T. P. D. in njenega brez-
srčnega postopanja v smislu znanih
kalkulacijskih računov.

Menimo, da je za nas neumest-
no odkovarjati na te prikriti napa-
de, katerih se niso mogli vzdržati

brezdelniki okoli SLS niti v vpra-
šanju T. P. D., kjer bi moral biti
ves narod enoten, kakor en mož.
Opozoriti pa moramo na one dni po
nesrečni trboveljski tragediji, ko je
taisti »Slovenec«, ki danes tako
štedi s svojimi vrsticami pri reše-
vanju vprašani od vseh zapuščene-
ga delavstva v revirjih T. P. D.,
izdajal kar posebne izdaje
proti Orjuni. Koliko protiorjunaške-
ga sovraštva je bil tedaj izbruhal
ta varovanček njegove Prevzviše-
nosti, je še sedaj prav gotovo vsem
v neizbrisnem spominu. Njegovi
sotrudniki, tako blagoslovljeni, ka-
kor lajki so tiste dni preobrili po-
lovico Trboveli in iskali makar nai-
neverjetnejših in naznezanjsljevih
izpovedi proti Orjunašem, kate-
re so potem objavljali, zaščiteni
po imuniteti odgovornega ured-
nika. Ni bilo dovolj, da je bila Or-
juna tiste dni že tako strašno okle-
vetana po plačanih hujšakah. Proti
njej naperjene laži je moral z vso
večjo vnmom trošiti še list, ki hoče

Prosveta.

Inž. ROGLIČ STANISLAV:

Promet.

Kadarkoli gledam na zemljevid
naše domovine in njene bližnje in
daljne okolice, vedno se mi vsiljuje
misel o prometu. Reke, ceste, že-
leznice in tudi široke morske ceste
imam pred očmi.

Nehote se človeku stavlja jo
vedno vprašanja o prometu pre-
teklosti, sedanjosti in prihodnosti.
Na podlagi stoletne preteklosti se
mora čez resnično bežno sedanjost
določiti v glavni potezahi razvoj
prometa v desetletno bodočnost.

Dolga stoletja se je razvijal pro-
met le po morju, rekah in cestah. V
zadnjem stoletju se je ustvarilo še
železnice; te so celokupni promet
podestorile in postotile. Nekaj
desetletij sem pa je, da se je pridru-
žilo ladiam, vlakom, cestnim vozo-
vom in tovornikom še na milione
avtomobilov in zračnih letal.

Stojimo pred dejstvom, da se
promet stalno veča. Ljudje se mno-
že, izpopolnjujejo, njihova ustvar-
nost vsestransko raste — potreba
rodi potrebo in tako pride, da se
mora vedno računati z rastočim iz-

menjavanjem ustvarjenih predm-
etov.

Sredstva, s katerimi se izvršuje
promet, so vobče znana. Vredno pa
je, da se splošno resnico katerikrat
ponovi. Temu sledi: tovorniki, vo-
zovi z vprežno živino in avtomobi-
bili dovažajo in odvažajo robo do
in od železnic, rečnih in morskih
pristanišč; tu se vkrcava in odple-
liava dalje v druge kraje, tja, kjer
se pač usvarjene predmete potre-
buje.

Vzdrževanje naštetih in drugih
prometnih sredstev se izvršuje na
različne načine. Ceste je potrebno
najprej zgraditi in potem vzdrževa-
ti, istotako je z železnicami, z vse-
mi potrebnimi objekti, kar velja tu-
di za rečna in morska pristanišča z
vsemi pripravami in pripomočki za
izkrcavanje in vkrcavanje robe, ži-
vine in ljudi. Ustvariti in vzdržev-
vati je potrebno cestne vozove in
avtomobile, železniške vozove in
lokomotive, isto velja tudi za čolne,
jadralnice in parnike. Zgodovina nas
učí, da so za vse to ustvarjanje in
vzdrževanje potrebne razne delav-
nice, kot so: občestne kolarnice in
kovačnice, avtogaraže, kakor tudi
železniške delavnice, ladjedelnice
in nebroj drugih ustanov in naprav.
Uprav. za izvršno prometno

službo se potrebuje pri živini oves
in krmo, pri strojih na premog, ben-
cin, olje itd. Vse to se zopet pridobi-
va z raznimi sredstvi, kar znova
pomnoži promet. Krmo in oves se
mora spravljati raz travnikov in
nivi v razne shrambe; premog,
bencin, olje itd. se pridobiva po
raznih potih iz zemlje ter se mora
vse to zopet s prometnimi sredstvi
spraviti na lice vporabe za nadaljno
izvršno službo.

Vse navedeno uravnavanja živ-
ljenja ima za posledico večje in
manjše transakcije denarnih vsot.

Želeti je pač, da bi se vse te
transakcije izvršile v znamenju na-
rodne in državne samozavesti. In
ne samo želeti, tudi delati moramo,
da se izvršuje celokupni promet po
našem ozemlju iz naroda za narod.

Danes je pač še tako, da se
mnogo teh denarnih transakcij iz-
vršuje v prid drugih narodov, če-
ravno na rovaš našega, na sebe še
zelo malo ponosnega jugosloven-
skega naroda.

Na marsikaterem koncu našega
narodno - gospodarskega življenja
nam manjka narodne in državne
samozavesti. Nemci, Angleži, Fran-
cozi, Italijani in še marsikateri dru-
gi večji in manjši narodi predpačijo
nam, osobito Slovencem,

Spoznanje samega sebe je prvi
korak do osamosvojitve. Korakov
je bilo že dosti narejenih, imeli smo
tudi že uspehe, potrebno pa je še
veliko več velikopoteznega in po-
drobnega storiti, da se popolnoma
osamosvojimo.

Tej osamosvojitvi naj služijo
vse dosedanje in prihodnje razpra-
ve.

Ako se hočemo osamosvojiti
tudi v prometni panogi našega na-
rodnega gospodarstva, moramo v
prvi vrsti delati — to, da se celo-
kupno prometno osobie sestavi iz
našega izpričanega narodnega živ-
lja. Od najmerodajnejših faktorjev
pa do zadnjega snajilca cest, želez-
nic in pristanišč, vsi morajo biti na-
rodno zavedni ljudje. Če je temu
tako, potem je kaj lahko na vse
one panoge gospodarstva, ki so v
posredni ali neposredni zvezi s pro-
metnimi sredstvi vplivati tako kot
je za naš narod prav.

Vzemimo dobavitelje materiala
za gradbo in vzdrževanje promet-
nih sredstev. Od teh tisočerih do-
baviteljev vzemimo n. pr. onega, ki
dobavlja premog. Največja enotna
postavka za izvrševanje prometa je
pač ona premoga ali silovsebujoča
tvarino vobče. Kolikega velikan-

skega pomena za narodno gospo-
darstvo je dobava premoga za pro-
metne svrhe, potrebuje samo delstvo,
da se porabi od celokupnega, v
Sloveniji izkopenega premoga več
kot polovico za prometna sredstva.
Malodane cela Evropa ve, da se iz-
kopile v trboveljskem revirju dnev-
no čez tristo vagonov precej dobre-
ga premoga.

Torej zelo važno je, da se na-
hajajo naša prometna sredstva v
naših rokah in nič manj ni važno,
da se nahaja poleg ostalih ustanov
in podjetij tudi premogokopna pa-
noga v naših narodnih rokah.

Za narodne roke pa se ne more
smatrati tiste, ki dajejo od večmil-
ionskih dobičkov letno po par sto
dinarjev za dobrodelne, eventualno
tudi naše narodne namene. Milijoni
morajo iti iz naših narodnih v naše
narodne roke in te naj dajejo milo-
ščino eventualno ponesrečenim
Nemcem, Madžarom in Židom.

Vodstvo prometnih sredstev z
vsemi njihovimi podrejenimi fak-
torji mora biti narodno zavedno;
potem se bodo najrazličnejše dona-
ve gotovo vršile v prid narodnega
gospodarstva in gotovo tudi v zmi-
slu »Zakona o državnem računo-
vodstvu, kraljevine Srbov, Hrva-
tov in Slovencev«.

po njegovih izjavah zastopati ideje in nazore najboljega bitia, kar jih je nosila kdaj naša uboga zemeljska obla. Saj so ga setali tiste dni naravnost v tisočih izvodih med ljudstvo, ki je čitalo njegove podle klevete in jim žalilbože tudi v množičnem verovalo.

Kolika je bila tedaj ta kampanja je označil »Slovenec« sam najbolje, ko je dejal, da so ga razpečali samo v Trbovljah dnevno okoli pol vagona.

Z naravnost židovsko vsiljivostjo in jezuitsko premetenostjo so se tedaj vsiljevali delavstvu, kot edino zveljavni zaščitniki. V podkrepitve tega vsiljevanja so vlagali zlobne in lažne interelacije in se izprsovali na mestih, kjer so bili zato najmanj poklicani. Ustvarili so v resnici s tem neko fiktivno domnevo med rudarji T. P. D., da so oni, kolih mož sloni na kapitalistične pridobitne podjetih najrazličnejših panog, istinito branili kdaj njihove interese. To fikcijo so znali prekanjeni trgovci z ljudsko zaupljivostjo prav dobro izrabljati posebno za volitev.

Tako delovanje blaženega »Slovenca« ob času pred sedanjim krizo proletariata v despotovini T. P. D. In sedaj! Pričakovali smo, da bodo prvi, ki bodo dvignili svoj glas proti sedanjemu nečloveškemu postopanju T. P. D., poslanci SLS, posebno na še oni, ki so bili izvoščen z letnim številom žulvinih rok onih rudarjev, katere gnjavi sedaj kruta in židovskega izkoriščevalnega duha prežeta tuja družba. Pričakovane je bilo z malimi izjemami skoro zaman. Gospodje sicer vedo, da je »T. P. D. tako bogata podjetje, ki drži v prebitavstvu tako drago prodala svoj premož, da bi iz svojih ogromnih dobičkov mogla brez škode vzdržati svoj obrat v dosedanjem obsegu, tako da bi ji ne bilo treba metati na cesto toliko slovenskih trpinov, ki so za dobrobit domačin in tujih akcionarjev pustili svoje zdravje pod zemljo. In če se reducirati bi se morali preje reducirati tuji, ne pa domačini. Sicer pa, kakor je splošno mnenje, za redukcijo ne tičijo nobeni stvarni razlogi, marveč je le nova špekulacija, ki naj T. P. D. pomaga znižati delavske meze, in dolžnost državne oblasti bi bila, da kot postavna zaščitnica dela poseže v samooblastnost in samovoljnost privatnega podjetja, od katerega so odvisni toliko interesi javnega blaga.

Namesto, da bi sedaj brez pomiselnosti prišlo na pomoč tepta-

nim brezpravnim sužnjem imunih satrapov T. P. D.; pa je pričelo deliti njihovo glavno glasilo nauke in ukore vsem, ki se ne strinjajo z mislijo, da je mogoče gospode tuje-roodne izsesovalce prisiliti tudi z drugimi sredstvi na kolena, kakor »z organiziranim in legalnim bojem«, ki je, bodi Bogu potoženo, danes samo še za strašilo vrabcem v tej zemlji, česar se baš privandri izjemalci, sami najbolje zavedajo. Kot dobri poznavalci in solastniki velikega kapitala cenijo, njegovo moč toliko, da vidijo v T. P. D. »velekapitalistično družbo razočarajočo z denariem in oporo vlade, ki je kos vsaki drugi fizični sili.« Dalje so ti gospodje napisali še sledeče:

»Organizacija velekapitala se da zlomiti samo z organizacijo delavstva, z borbo na demokratičnih temeljih, s političnimi sredstvi in strokovno močjo in disciplino, nikoli pa ne s terorističnimi napadi posameznikov na posamezne osebe, ki izživljajo samo reakcijo.«

Konstatacija, da je T. P. D. baš spriču nezavednost in malomarnost naših narodnih zastopnikov skoro vsega mogočnega, drži! To tudi mi ne prestano z ogorčenjem povdarjamo. Da ji ni kos nobena »fizična sila«, pa še daleč ni resnica, kar se je ravno pred par dnevi izkazalo. T. P. D. je vsega mogočnega samo dotle, dokler lahko maši usta, ušesa in oči z zlatom. Pri tem se morda spriču ogabnih prilik v naši zemlji lahko opira tudi na Jugurtov, klasični izrek: »Urbem venalem et mature perituras, si emptorem invenit.« (Mesto, ki je pripravljen biti na prodaj, če bi našlo kupca.)

Nekaj pa je v tej zemlji, kar ni moči podkupiti in to je onih silnih pesti, ki so udarjale tej državi temelje na Mačkovem Kamnu, Ceru, Kajmakčalanu, Sokolu, Dobruži in vsepovsodi, kjer se je jugoslovenski nacionalist nesebično boril za osvoboditev svojega naroda izpod iarma tujih izkoriščevalcev in tiranov. In te pesti bodo prav gotovo tudi ona sila, o kateri na vrli »Slovenec« spriču svoje preteklosti ne more imeti pojma, ki bo preli ali slej pončila sedaj vsega mogočnega T. P. D., da obstoja poleg dividend milijonov dobičkov, zlatih rezervnih zakladov in izbornih zvez še tudi zakon v korist in zaščito onih, ki so temelji in jedro te države. Padla je Avstrija, padla pa bo tudi T. P. D. s svojo sedanjo še avstrijskim fevdalnim časom neprimerno formo in običaji, ki spominjajo na časa natežnega suženjstva pod Faraoni in satrapi.

Je proti temu ukrenil, zlasti v zaščito volnih obveznikov?

Orjuna je na pravem potu, drži svoj nacionalni prapor v dobro domovine in državljanov visoko ter ne potrebuje tako posredno kakor neposredno nobenega nadzorstva, ker nadzorstvo samo vrši nad istimi, ki rušijo ali kakorkoli pomagajo

ali ne ovirajo rušiti temelji naše države. — Nadzorstvo in vsa pažnja v svojem nečloveškem početju pa potrebuje T. P. D. od vseh oblasti in poštenih ljudi, ne na papirju ali stiskanju rok kakemu pritepenemu enostranskemu ravnatelju, nego delansko in brezobzirno.

Upamo, da smo se razumeli!

„Kamenit“ d. d.

Sedanja »Stavbna družba d. d.« v Ljubljani ima v Laškem trgu tovarno umetnega škrlita »Kamenit«. Odkar je tovarno prevzela omenjena družba, še ni nastavila v njej odgovarjajočega vodje, kar znači vedno menjavanje. Od vseh dosedanjih se posebno odlikuje pravkar došli inž. Bohuslav Marek, baže Čeh (?), seveda neobhodno potreben kvalificiranec. Naš dvom o njegovem, češkem rodu nam povzroča njegove manire, ki niso prav nič v skladu z običaji Čehov. Vodenje gospoda »kvalificiranca« napram našim poštenim in zavednim državljanom — če so tudi na najnižji socialni stopnji — je vse prej, kakor opravičljivo, posebno pa še za priseljenega g. ravnatelja. Morda je to pomanjkanje socialnega črta glavna dika inozemskih kvalificirancev? Vprašamo »Stavbno družbo«, če se zaveda, koza je posta-

vila na javno odgovorno mesto v tukajšnji tovarni, ki obratuje s slovensko delovno silo in leži na slovenski zemlji.

Vprašamo nadalje pristojno Inspekcijo rada, če ji je znano pretekle (Rajhenburg) in sedanje delovanje gospoda inženirja, njega sposobnost za službovanje v Sloveniji (!), njegov nastop napram državljanom naše kraljevine. Ker je gospod inž. tudi drugačnega nazorov, kakor to veleva naš zakon o zaščiti delavcev, bi bilo umestno, da se za to uradno zanima. Končno smo globoko prepričani, da imamo Sloveniji dovolj sposobnosti in dovolj toli naobraženih mož, ki bi bili v stanu voditi omenjeno podjetje. Smatramo vsakega inozemca brez socialnega črta nevednim uživati gostoljubnost naše države. Tudi naj gospod inž. Marek ne računa s pregovorno slovensko potrpežljivostjo.

Orjuna Mirna.

Občni zbor, vršec se dne 14. t. m. v prostorih br. Bulca je ponovno dokazal, da je prištevatelj Orjuna Mirna med najboljšo organizacijo naše oblasti, kajti kljub neugodnemu vremenu, kljub oddaljenosti (Krmelj, Trebnje, Mokronog) in upravičene odsotnosti nekaterih članov, se je občnega zbora udeležilo okrog 40 članov, med njimi stare, še vedno borbene grče in mladi, navdušeni četniki, priprosti seljak-delavec poleg trgovca, obrtnika in intelektualca, vsi kot prvi bratje, katere družijo velika nacionalna ideja!

Otvoril je skupščino z daljšim pomembnim nagovorom agilni in od vseh ljubljani predsednik brat Frano Bulc, ki je s prisrčnimi besedami pozdravil navzoče. V svojem lepo zasnovanem govoru je podal tudi splošen pregled delovanja v minulnem letu in s pravo orjunaško odkritostjo, kateri nikdo ne more zameriti, grajal poedine primere nečlovečnosti, pozivajoč vse navzoče in odsotne, da delujejo, kakor mora Orjuna delovati!

Lepe in duhovito sestavljeno tainiško poročilo, ki se ni omejevalo le na suhoparno naštevane dejstev in dopisov, je podal delavni br. Saša Dominko, ki je brez dvoma prosvetni pionir v organizaciji.

Tudi aktivno poročilo br. blagajnika so navzoči sprejeli z odobravanjem, na kar so na predlog bratov preglednikov podelili celokupnemu odboru absolutorij — saj je v resnici storil dovolj — razvil je prapor, ustanovil tamburaški zbor itd.

Sledile so po parminutnem odmoru, tekem katerega sta se zedinili kandidatni listi odbora in članstva (v splošnem itak enaki) volitve odbora. Članstvo je izbralo enoglasno brate, ki so mu porok za agilno delo v organizaciji, ako bodo imeli zaslonbo, razumevanje in pomoč tudi med ostalim članstvom.

Pri slučajnostih je br. Bulc podelil besedo delegatu O. O. br. Poharcu, čigar izvajanjem so bratje

pazno sledili in koncem govora živahno odobraval. V zvezi z govorom br. delegata je radi navzočnosti nekaj novo pristopivših članov povzel besedo še br. Dominko, ki je članom v temperamentnih besedah obrazložil zakaj je nastala Orjuna, kaj je in kaj hoče. Ta izvajanja so člani poplačali z živahnim ploskanjem.

Z orjunaške ideologije in zavednosti ter ljubezni do dela prepojenim daljšim govorom je zaključil krasno uspešno zborovanje br. Bulc, pozivajoč na nesebično delo, ki zahteva in bo še zahtevalo od nas žrtev, katerih se ne bojimo — narkar je tamburaški zbor intoniral orjunaško himno, katero je bilo navzoče članstvo stoji.

Takoj po občnem zboru se je vršila prva redna odborova seja, na kateri se je konstatiral lep uspeh skupščine in izreklo upravičeno upanje za bodoče delo ter konstituiral odbor na sledeč način: predsednik br. Peček Fran; podpredsednik br. Belovsky Klement; tajnik br. Saša Dominko, blagajnik br. Janžek Martin; odborniki: br. Rugelj Polde, Kenda, Kolenc, Cimerman Jože.

Namestniki: br. Jakopin, Gorjanc, Ponikvar. Računska preglednika br. Brovet in Rugelj ter častno razsodišče br. Bulc st., Kovač in Benedičič.

Novi odbor je z bodrilnimi besedami pozdravil br. delegat, ki je izrazil željo, da novi odbor s člani iz Krmelja, Trebnja in Mokronoga stremi za tem, da se tam čimprej organizirajo samostojne organizacije ter povdaril, da bodo uživali pri tem popolno pomoč Oblasnega odbora. Končno sta imenom odbora predsednik br. Peček in imenom četnikov br. Rugelj Polde izrekla prošnjo, da naj imenuje po novem četniškem statutu — mestnim glavarjem — br. veliki četnik priljubljenega in agilnega br. Bulca ml., ki je vsa leta kot predsednik dovedel organizacijo do te stopnje, na kateri je danes.

J. P.

Kupujemo in podpiramo izvrstno
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

lok, s katerim dovoljuje vnosi dijakov v to separatistično telovadno organizacijo. Tako deistev.

Radovedni smo, kaj bodo dejali k temu Jugoslovenski Sokoli, kojih marsikateri je zrl na naše delo s prepričanjem, da nima v tej zemlji misla. Mislimo, da je po vsem tem, kar se godi sedaj na njegov rovaš že tudi čas, da izstopi iz svoje dosedanje pasivnosti. Kunkatorstva je bilo doslej dovolj! Odkriti boi proti Radiću pomeni danes že tudi boi proti separatizmu in za narodno edinstvo. Vojska, ki je doslej tlačala svoje mišice po telovadnicah, naj vendar že tudi v celoti poseže v sedanjih gigantski boji za zmago onih načel, ki jih je postavila sokolska ustava za temelji ideologije Jugoslovenskega Sokola.

Nadalnje obotavljanje in odlašanje bo povzročilo škodo, koje posledice bodo nepregledne tako za Jugoslovenskega Sokola, kakor splošno za vso jugoslovensko fronto. Napram premišljenemu razvovalnemu in protijugoslovenskemu delu g. Radića je potreba postaviti tudi vsaj toliko preračunan in enoten načrt obrambe in bodoče ofenzive vseh čestitih Jugoslovenov, ki bo morala dokazati, da ima celo potrpežljivost jugoslovenskih nacionalistov tudi svoje meje. I. T.

Koroško vprašanje na mirovni konferenci.

V soboto 20. t. m. je priredilo društvo »Soča« predavanje o tej temi. Predaval je prof. dr. Erlich. Predavanje je bilo v resnici zanimivo, zlasti še vsled tega, ker je gospod predavatelj bil sam koroški ekspert naše delegacije na mirovni konferenci. Iz njegovih izjavanj je bilo jasno, da smo pravzaprav največ sami krivi na izzubi Koroške, ker naša delegacija za konferenco ni bila popolnoma nič pripravljena. Zabeležbe vredne je izjava predavatelja o italijanskem podkupovanju novinarjev, neke večje države. Zlasti je to zanimivo za moralo časopisja te države. Glede naše zasedbe Koroške se gospod predavatelj ni hotel tako jasno izjaviti, vendar zvene njegove besede, da narod v takih slučajih mora naiti volake kjerkoli — jako lepo. Iz predavanja je bilo lahko posneti, kaka nepopravljiva pogreška je bila storjena v volaškem pogledu. Danes je prepozno. Ako bi general Majster ostal na svojem mestu, bi mi danes imeli tudi Celovec v svojih rokah. Tako pa se ne morem strinjati z izjavljanjem predavatelja, niti onih, ki so bili enakih misli — da nam bodo odločili diplomati meje. Diplomatske meje že imamo! Prave meje pa bomo dosegli samo prav gotovo kje drugje, kakor izza zelene mize. Predavanje je bilo res vseskozi zanimivo! Zal, da onih, ki se jih je pravzaprav največ tikalo — ni bilo poleg.

Slavnemu potujočemu občinstvu naznanjam, da je

hotel „TRIGLAV“ v Boh. Bistrici
(tik kolodvora) zopet odprt.

Priporočam se posebno turistom in izletnikom za obilen obisk. — Sobe vsakovrstne na razpolago, kuhinja in gostilna znatno znižane cene.

Spoštovanjem

vdani najemnik hotela »Triglav«
Bohinjska Bistrica.

Dopisi.

Iz Slovenigrada. Kdor ima maslo na glavi, naj ne gre na sonce. Na ta koristen izrek opozarjamo dopisnika, ki odgovarja v »Slovenec« dne 20. januarja na naš dopis »Česa M. O. tudi v letu 1926. ne sme pozabiti.« Misleč, da si je »Slovenec« dopisnik dovolil olajšal vest s tem, da je poizkusil oprati v »Slovenec« dr. Harpfa, Kerta in dr. Bratkoviča in da bode potem zopet mir, nismo nameravali odgovarjati na brezdomembni dopis. Ker pa se širilo po mestu in okolici še vedno neosnovane govorice, ne bo odveč naslednje pojasnilo.

Redukcija v Rajhenburgu.

Prejeli smo poročilo, da je nameravana obširna redukcija tudi v rudniku Rajhenburg-Senovo, kjer bo do dosedanjih zletih vrženih na cesto

250 rudarjev.

Razburjenje med delavstvom raste vedno bolj. Ali je res ni sile, ki bi znala dopovedati T. P. D., da so minuli časi, ko je lahko s pomočjo in privolenjem države prodajala svoj premož z ogromnimi dobički samo zato, da je lahko dajala delničarjem 100% dividend? Strune, ki jih napenja T. P. D. so napete do skrajnosti. Mera trpljenja je napolnena do roba! Državna oblast stori svojo dolžnost in pouči profitarško družbo izmogovalcev okoli T. P. D., da se poleg interesov njenih delničarjev, nahajajo sedaj v vprašanju obstoja tudi bitni interesi cellega sloja naroda, ki pač ne bo mo-

gel na lubo rentabilitetnih in kalkulacijskih računov T. P. D. živ pod zemljo. Država, za katero so se ti sloji žrtvovali v natežnih časih njenega obstoja, mora najti sredstva in način, s katerim bo urejeno sedanje vprašanje redukcije delavstva pri T. P. D. tako, da bodo obezbedile one tisoče, ki danes strme polni groze na bližajoče se dni groze in trpljenja.

Pred nami leže bilance T. P. D. za dobo večih let nazaj, iz kojih je razvidno, kako se je nie kapital dvigal letno za ogromne postavke. Ko je sedaj nastopila gospodarska kriza, pa hočejo velekapitalisti vso nieno težo samo in izključno prevladati na delavske sloje. Tega država, ki je zajednica vseh, nikdar in nikakor ne sme dopustiti, ako ne mara preživeti perturbacije, ki znajo omajati celo njene temelje.

Kolonija ravnatelja inž. Pauerja

naj bi bila tudi zasluga g. ravnatelja Pauerja, še večji pa je kulturni škandal za trbovelsko dolino ime te kolonije, katere bi se morala imenovati po vsej pravici kolonija tistih trbovelskih trpinov, ki so bili za velike dobičke T. P. D. skozi 30 do 40 let slabo za svoje delo plačani in nazadnje brez sredstev, da bi mogli ob zatonu svojega življenja vsaj skromno živeti, po barbarško na cesto vrženi. T. P. D. pa koniči vsako leto stotomilionske čistice dobičke poleg zlatega kupa. — Lo iz žulvov trpinov so nastale vse rudniške kolonije in vile, stotomilionsko igrišče za Nemce in Madžare. Kako se je sred časa T. P. D. maltretiralo po revirih jugoslovenske

nacionaliste in kako je tisti g. ravnatelj Pauer, ki je odlikovan z redom Sv. Save III. razreda, smelo zatiral in žalil nacionalni čut svojih ljudi, je neodpušljivo in čaka prihodnjč na temeljito sodbo v javnosti.

Nacionalisti troini! Ne odjenajmo v boju proti T. P. D. do končne zmage. T. P. D. uničuje z velikanskim državnim absolutizmom državljane in državo. Vrnimo ti zob za zob, da pada v lamo, katero je izkopala tisočim našim bednim bratom trpinom. — Bratje, strankarstvo na stran V složi je moč.

Ali je g. sreski poglavar opazil že vse to in podobno delovanje T. P. D. proti našim delavcem in kaj

POLOŽNICE

za poravnavo oz. obnovo naročnine

PRILOŽENE!

Ostali darujte za Tiskovni fond!

Rušitelj Jugoslovenskega Sokola.

Ni bilo dovolj, da je kraljevi prosvetni minister d. Stipica Radić po svojem eksodusu iz temnice podprl z vso svojo avtoriteto že propadajočega »Hrvatskega Sokola«. Saj se je pri tem poslužil vseh sredstev. Uspeh zagrebškega zleta in gomila mržnje sta lahko od tedaj še vsakomur v spominu.

Gospod Radić se pa ni zadovoljil s tem, da je rešil pred popolnim ruinom »Hrvatskega Sokola«. Ruval je naprej. Posrečilo se mu je s pomočjo njega vrednih ljudi osnovati v Beogradu poleg obstoječega Jugoslovenskega Sokola še »Srbskega« s specialno separatističnimi tendencami. Izdal je te dni tudi od-

Da je Orjuna opustila Gajškovo gostilno, to je zasluga gospodov, ki so zahrbtno huiskali toliko časa, da je gostilničar Gajšek odstranil iz gostilne naša lista »Orjuna« in »Pobedo«, nato pa huiskačem na ljubo in sebi v škodo neopremišljeno in žaljivo odredil postrežbo v lastni gostilni mirnim stalnim gostom Orjunašem. Za neprijetne posledice, med katero spada med drugim tudi sed. obsodba, kazni in povrnitev vseh stroškov sodniškega postopanja, se ima g. G. zahvaliti edino le omenjenim huiskačem, katerih imena bi moralo vedeti navesti »Slovenec« dopisnik in morda tudi še kdo drugi. Sicer pa dopisniku lahko povemo, da je gostilničar G. že spoznal, da je bil on pri celi zadevi le slepo orodje v rokah onih, ki jim je bil spor med Orjuno in njim potreben. Povemo mu tudi, da se bliža spor svojem koncu in da je popolna izravnava, ki jo želi tako g. G., kakor tudi Orjuna in vsa poštena slovenska družba (izvzemši »Slovenčev« dopisnika), le še vprašanje časa, v katerem bo moralo poravnati tudi od huiskačev narekovano krivico, ki je povzročila odločni nastop Orjune.

Drugi očitki. »da nam je marsikdo dober, ki nacionalno ni baš kristalno čist, samo da pošteno v naš rog trobi«, je smešen. Imenulite nam le enega in dokažite trditev, da bomo izvajali konsekvence, pa naj bo kdorkoli, če tudi sam predsednik.

Tudi očitki, da prepredujemo prisrčnost med slovenskim prebivalstvom, made le na vas, ki se v »Slovenca« imenujete »najboljše, najmirnejše in nedolžne«. Sai je vsakomur znano, da se nahaja med »najboljšimi in najmirnejšimi« tudi slovenski odvetnik dr. Bratkovič, ki je sestavil in podpisal tako neosnovano in žaljivo ovadbo proti slovenskim nacionalistom, da ga je moralo radi ne sodišče obsoditi in kaznovati, državno pravdnostvo pa ustaviti postopanje proti Orjunašem. Ali morda želi »Slovenec« dopisnik od nas prisrčnosti tudi namreč temu odvetniku, ki mu je oblast radi »vzornega« poslovanja že drugič za tri mesece zaprla odvetniško pisarno? Ali pa naj gojimo prisrčne odnose z akademsko izobraženim Slovincem, kateremu se je že javno v listu očitalo, da je v Schullerjevi gostilni mirno požrl težko žaljivko od strani nemčurja, ki je bil pred kratkim radi nemoralnih dejanj obsojen na mesec dni ječe? (Ugotavljamo mimogrede, da neobčutljivi g. doktor ni tožil niti onega, ki ga je žalil, niti nega, ki mu je to javno v časopisu očital, dasi je v zani mani razburljivih slučajih z ovadbo ali tožbo hitro na mestu).

Tudi z državnim nastavljencom, ki v družbi nemškutarjev hujska proti Orjuni zaradi niene ideje, je prisrčnost izključena. Trditev, da je Kertova stvar tako nedolžna, »da je vrgla celo tukajšnja Orjuna svoječasno že snisano javno ovadbo v koš, ker se ji je zdela stvar prenedolžna«, je grda laž, dopisnik »Slovenčev« članka na lažnik, doktor laži ne prekliče. Netočnega in neresničnega dopisovanja

tudi ne smatramo kot primerno sredstvo za ustvarjanje prisrčnosti. Z vsemi poštenimi sredstvi pa bomo odslej kot doslej skušali ustvariti pošteno in resnično prisrčnost med značajnim slovenskim in tudi lojalno nemškim prebivalstvom Slovenjgradca.

Celje. Kaj bi Cillierca in celjski »Nemci« radi? Dvojezične napise na filmih (mišljeno menda samo za mestni kino) in to vsled tega, ker jih imajo v Mariboru in Ptuiju in ker mnogi lojalni naši državljani ne znajo državnega jezika itd., itd. Nam se zdi, da je s tem člankom Cillierca hotela zvedeti mnenje, recimo našega: »Iz tega ne bo nič!« in Vam za to tudi garantiramo. Svetujemo vam pa, da se kar hitro priučite državnemu jeziku, da boste lojalni tudi v dejanjih. Da pa ne boste prikrajšani na pravicah, ki jih uživaio Nemci v Mariboru in Ptuiju, vam pa obljubljamo, da bo vsa dvojezičnost v Mariboru in Ptuiju prav kmalu izginila.

Zagorje-Kotredž. Pri redukciji, če bo sploh prišla v poštev, se mora odstraniti najprej tujerodec, in sicer delovodja osrednje delavnice g. Pichler, ki ima med Slovinci gotovo mnogo sposobnih namestnikov. Ta človek, ki živi tu pri nas 20 let, še danes šikanira po metodah ranjke Avstrije narodno zavedno delavce; a še do danes ne obvlada slovenskega jezika. Njegovo hamlanje s tujerodci je višek predrznosti z ozirom na naše gostoljubje »Svoji k svojim«. Pridno mu sekundirata g. Kanka in g. Kifer v njih delokrogih, kljub temu, da sta naša državljana ne obvladujeta našega jezika.

Zagorje - Kisovec. V žalostnih časih, v katerih se nahaja produkcija delavcev, ga zniži tudi v obratu njegov nadrejeni. Peza, ki ga tlačijo, ga sili do mržnje tudi napram onim, ki so po jeziku narodni in mislijo, da s svojim delom koristijo T. P. D., kar pa je v resnici ravno nasprotno. Tako se je prigodilo, da nadzornik obratovodja, izvršitelj redukcije v svojem obratu, meče na cesto fante, ki so bili potrjeni k vojakom, dasi še niso bili poklicani v aktivno vojaško službovanje. S tem svojim delom ubija njih državljansko zavest, ter tako direktno škoduje državi. Isti gospod grozi v tem kritičnem času s takojšnjo odpustitvijo vsakemu iz službe, če ravno dotični ni zakrivil nobenega prestopka. Naj ne misli, če ni bil imenovan ravnateljem, da sedaj prenaša svojo srd nad delavstvom. Nadalje za sedaj pika.

Žužemberk. Sokolska maskerada na pustni torek je vrlo dobro uspela, tako v moralnem kakor tudi v gnetnem oziru. Prav posebno nas je razveselil posej Dvorjanov in Sotesčanov. Zadnji čas kaže naše sokolsko društvo precej agilnosti. V kratkem se prične tudi s telovadbo drugih oddelkov, dosedaj se vrši le redna telovadba članov. Nas Orjunaše to gibanje zelo veseli in želimo Sokolu, da razprostre svoja krila čez celo Suhokrajino. Orjunaši bomo sokolsko gibanje podpirali kolikor mogoče, ker nas veseli, ako se bratski nam pokret širi. Le tako in čvrsto naprej!

lo in priznanje za njeno marljivo delo.

Pri sledečih volitvah je bil izvoljen stari odbor s predsednikom br. Rodica.

Pri slučajnostih podeli br. predsednik besedo delegatu Obl. odbora br. dr. Vauhniku, ki pozdravi skupščino in obrazloži namen in delovanje Orjune. Poziva članstvo k agitaciji za pridobitev čim večjega števila delavcev, kateri še vedno mislijo, da za nje ni prostora pri Orjuni, katere člani so po njihovem mnenju samo frakari in kapitalisti. Opozarja, da je treba proti izzivaniem nemčurjev odločno nastopati ter ščititi predvsem delavstvo. Predpriča se o vzornem delu naše Orjune, ki stoji čvrsto kot kdaj popel, pohvali delavni odbor in spodbudi članstvo, naj hodi hrabro naprej po začetni poti Orjune do viška cilja, do popolne zmage. Članstvo je njegovemu lepe mu poročilo z zanimanjem sledilo in na koncu poročila burno aplavdiralo.

Domžale. Dne 7. marca t. l. se vrši v »Sokolskem domu« v Domžalah ob 3. uri popoldne občni zbor z običajnim dnevnim redom. Tem potom pozivamo vse člane, da se zborovanja udeležijo brez izjeme, da s tem nokažejo disciplino, katere mora da diči vsakega Orjunaša. Na občni zbor pride tudi en oblastni odbornik, da nam poda poročilo

o današnjem stanju organizacije v državi.

Vsled nepredvidenih težkoč se zvečer ne vrši igra »Kain«, katere se bode vršila enkrat pozneje. Ob 7. uri zvečer nastopijo naši bratje iz Radomeli z igro »Vozel«. Po igri je koncert, solospeli itd. Cela prireditve se vrši pri pogrnjenih mizah. Vabimo vse naše člane in soimšljenike, da prisostvuiejo zabavi. Vstopnina je 5 Din za osebo.

Orjuna Št. Jakob-Krakovo-Trnovo poziva svoje članstvo, da poravnava svojo zaostalo članarino za preteklo leto. Ker se organizacija reorganizira, se bode vodilo v imeniku le one člane, kateri imajo poravnano članarino.

Zato bratje in sestre, storite svojo dolžnost in poravnajte članarino za lansko in tekoče leto.

Plača se lahko v društvenem lokalu Emonska cesta 8. vhod z dvorišča ob sredah in sobotah od 18.—20. ure ali pa po položnicah, katere so bile svoičas poslane vsemu članstvu.

Odbor Orjune Kamnik je bil glasom sklepa Oblastnega odbora radi nedelavnosti razpuščen in imenovan komisar, ki bo po dosedanjih ugodnih poročilih v kratkem času to našo organizacijo v sicer tako naprednem Kamniku zopet dvignil na višino enako ostalim Orjunam naše Oblasti.

Službene oblake.

Pravilnik za četniške sekcije Orjune. Te dni je izšel v založbi Oblastnega odbora Orjune v Ljubljani nov pravilnik za četniške sekcije, ki je bil sprejet dne 2. februarja t. l. na prvi seji Štaba Velikega Četnika v Zagrebu. Pravilnik tvori lično, priročno knjižico, ki je tiskana v jugoslovanskem jeziku in stane 3 Din. Dolžnost vsakega četnika, v prvi vrsti pa vsakega oficirja Orjune je, da si ga čim prej nabavi. Naročila sprejema Oblastni odbor Orjune v Ljubljani.

Batalionska seja Snežniškega bataliona se vrši dne 28. februarja ob pol sedemnajst uri v Sokolskem domu v Dolenjem Logatcu. Udeležba za vse četnike Orjune Logatec

strogo obvezna. Ravno tako za vse glavarje, njih zamenike in vodnike vseh organizacij spadajočih pod okrožje Snežniškega bataliona.

Batalionski. Orjuna Rakec priredi dne 7. marca v Sokolskem domu Meškovo dramo »Mati«.

Organizacije opozarjamo, da pod nikakim pogojem ne dajete denarnih podpor potujočim članom. Orjuna ni ferijalni savez, da bi omogočala svojim članom brezplačno potovanje po zemlji.

Oblastni odbor. Občni zbor Orjune Radovljica se vrši v sredo, dne 3. marca ob 8. uri zvečer v »Sokolskem domu«. Poroča delegat Oblastnega odbora.

Kronika.

NOVA FAZA.

Pretekle dni so obilavili »Magno karto« sporazuma, ki je pokazala, kako prazne so fraze onih, ki vodijo v teh sramotnih dneh narod naš. Najtrdnije zgradbe se rušijo in navidez neosvojilive trdnjave padajo, kakor papirni gradovi. Zmešnjava in zbeganost objemlje vedno bolj na široko vse plasti javnosti, ki je že skoraj povsem izgubila smisel za čast in ponos. Poimi o državi se mešajo že v glavah sivih politikantov. Narodno edinstvo je postalo predmet, nad katerim brusi nekanovano svoj jezik veliki mučenik in požrtvovalni vožd hrvatskih mirotvorcev. O preureditvi države se razpravlja tako nekako, kakor o restavraciji trgovske hiše. Federacijo pa tretirajo naši politiki z vidika, kot da bi hoteli z njo obdarovati Bušmane in Hotentote.

V sedežu države je zavladała era, ki s svojim smradom kuži že vso zemljo. Strun pronicava vedno globlje v živčevje naroda.

Danes se nahajamo že na predvečer one dobe, ko bo po vsem bakanalu razbičanih plemenskih in partizanskih strasti stopilo bolj, kakor še kdaj doslej pred nas vprašanje obstoja države v sedanjih formi, ki postaja obenem že tudi vprašanje narodove morale in narodne bodočnosti.

Čas, ki smo ga doslej neprestano napovedovali, je tu! Jugoslovanska fronta se mora ustvariti. Orjuna sprejema historično ulego organiziranja akcije proti zlu pokretov, ki uničujejo narodne temelje in rušijo pridobitve nacije stečene s tolikimi neprecenljivimi žrtvami.

Gospod direktor Huber je odpohtoval pretekle dni nekam v inozemstvo. Pred odhodom je bilo dviglenih v eni ljubljanskih bank še 100.000 Din.

na njegovo lastno ime. Gospodu direktorju želimo veselo zabave. Sploh bi napravil v interesu javnega mira in svojih delodajalcev najboljše, če bi ostal kar za vedno v inozemstvu. S tem bi močno razbremenil v sedanjem času štednje državo, ki mora zani vzdrževati policijske agente...

je bil glasom časopisnih vesti izvoljen 21. t. m. v upravni svet velepodjetja »Doberlin-Drvar«. Za težko delo so upravni svetniki, ki se morajo zbrati po parkrat na leto plačani z boro okroglo tantijemo 200.000 Din.

Novoizvoljenemu uprav. svetniku čestitamo k njegovi karieri. Tako pač postajajo bivši socialisti, sedaj seljaki, buržujski upravni svetniki in posetniki dobro nesočih mest.

STARA TOVARNA NOGA VICIN PLETENIK

Ustanovljena leta 1888.

M. FRANZL & SINOVI.

Pat. predl. št. 10.000.000

MADE IN SLOV. S. 10.000.000

Lastnik: FELIX FRANZL — LJUBLJANA, Privoz 10.

Poročila sta se člana Orjune Zagorje Ivan Gričar in Jakobin Angela. Čestitamo!

Zbirko v korist reduciranih pri T. P. D. je uvedla Orjuna Brežice v posavskem okrožju. Obenem bo priredila v najkrajšem času tudi posebno prireditev v korist te zbirke. Vse te nabrane zneske se pošilja naravnost Orjuni Trbovlje, da jih razdeli med najbolj potrebne. Prvi dar, ki je že vpisan na nabiralno dolo je

500 Din. ki jih je votiral odbor Orjune Brežice

Kako zapirajo Orjunaše. Prošle dni sta bila v Zagrebu pretepena dva novinarja. Najboljše informirani zagrebški tisk je videl v tem napadu takoi Orjunaše, kot napadalec. Radi tega je bil predan sodišču nam dobro poznani br. Slavko Grubišić, ker je tudi eden napadenih novinarjev izjavil, da ga je napadel. Ko je bil naknadno dotični novinar predstavljen Grubišiću je izjavil, da ga ni napadel ta, ker je imel napadalec brazgotino, katere pa Grubišić nima. Seveda so morali na podlagi te izpovedi Grubišića takoi izustiti.

Tako smo doživeli zopet, da je moral Orjunaš brez nadaljnega romantiki v zapor, samo na podlagi netočnih navedb nekili ljudi, ki so se slučajno stekli med seboi v nekem javnem lokalu. Po vsem tem pa se še najdejo ljudje, ki imajo dovolj drzno čelo trditi, da Orjuna uživa neke posebne privilegije pri sodišču.

Cesare Battisti. Ob priliki zadnje debate med krvavim iztornatorjem Italije in dr. Stresemannom je napovedal Duce tudi postavitev spomenika Battistiju v Bolzanu. Delo in zasluge tega moža za njegove ljubezni nevedne Italijane že poznamo. Nagrada, ki jo je prejel za to od nacije herojev, pa ne! Bil je namreč ranjen, v boju z Avstrijci ulet, nakar so ga njegovi bratje Italijani z največjo naslodo in škodoželjnostjo izdali Avstrijcem, da so ga tj obsodili na smrt in ustrelili. O tem dejstvu sedaj Italijani neradi govorijo, kakor tudi o onih nesrečnih čehoslovaskih »tradtitorih«, ki so morali končati na konopcu v cvetu svojih let, radi nezvestobe njihovih laških plašljivih in judežko izdajalskih sobojevnikov.

Pri nas pa nekateri sanjajo, da bi s takimi brezdušnimi in največjeza zaničevanja vrednimi izdajalci sklenali varanciške pogodbe. Uverjeni pa so lahko že sedaj, da bi io morali v slučaju uresničitve tudi sami izvajati, ker ga ni med jugoslovani človeka izvzemši g. Nincča, ki bi za Italijane v slučaju njihovo vojske s komurkoli samo za hip pomislil, kie mu je mesto v tej borbi!

Proti preznanju gasilcev v Sloveniji je vložilo več poslancev raznih strank ostro vprašanje na notranjega ministra. Po naših informacijah gre samo že za zdavnaj potreben nastop g. velikega župana mariborske oblasti dr. Pirkmajerja, ki hoče nemčurske »fajerkljšanec« primerno poučiti, da bi se že po osmih letih lahko pričakoval jugoslovanskega poveljevalnega teziaka.

Gospodje narodni poslanci, ki so podpisali omenjeni strogi upit, bi storili že mnogo bolje, če bi posvetili svojo pozornost hvaležnejšemu predmetu, kakor na so gasilci, ki govorijo celo na občnih zborih hote samo nemško! Posebno velja še to za slovenoborce, od katerih bi pač človek ne pričakoval tako agresivnih izpadov za »stara prava« nemčurskih organizacij.

Razmnoženo sline aparate.

THE REX CO., Ljubljana.

Naš pokret.

OBLASTNA SKUPŠČINA ORJUNE ZA MARIBORSKO OBLAST se vrši v nedeljo 28. februarja 1926 ob 10. uri v mali dvorani »Narodnega doma«. Dnevni red: 1. Pozdrav br. predsednika. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti.

Oblastni odbor Maribor. Občni zbor Orjune Hrastnik-Dol je izpadel navzlic neugodnim razmeram, ki vladajo za Orjuno v Hrastniku, še dokaj dobro. Pokazal pa je tudi, da je v njem teren ugoden za Orjuno, ker delavstvo izprevedljive in spoznava, kako grdo je bilo varano radi te organizacije vseh poštenih in čestitih Jugoslovenov. Občnega zbora se je udeležil tudi delegat Oblastnega odbora br. D. Verbič, ki je orisal sedanje stanje Orjune, države, posebno pa še borbe Orjune s T. P. D. Po njegovem govoru je sledila volitev odbora, katerega je prevzel sedaj v roke br. Roš, ki nam s svojo osebo jamči, da bo Orjuna Hrastnik-Dol v kratkem času zavzemala ono mesto, ki ji gre med ostalimi orjunaškimi postojankami.

Sestanek članstva sklicuje Orjuna Zagorje za soboto, dne 27. febr.

ob 7. uri zvečer v »Sokolskem domu«. Na sestanku poroča brat Dr. Verbič

Redni letni občni zbor Orjune Pragersko se je vršil dne 21. februarja. Udeležilo se ga je lepo število članov in prijateljev Orjune. Opažati je, da je zanimanje za Orjuno na Pragerskem dan na dan večje. Skupščino je otvoril br. preds. Rodica, ki je pozdravil navzoče, posebno delegata Obl. odbora br. dr. Vauhnika. Podal je pregled delovanja Orjune na Pragerskem, v gnezdu številnih nemčurjev. Konstatiral je, da Orjuna na Pragerskem konstantno napreduje.

Poročilo br. preds. je članstvo z odobravanjem sprejelo, nakar je podala poročilo s. tajnica M. Voje.

Poročilo s. tajnice se je soglasno odobrilo.

S. Treven Heda je podala blaginjsko poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da se je pasivni položaj blaginje v zadnjem času zelo izboljšal. Poravnani je že nad 1 leto star dolg pri Obl. blaginji ter plačani listi za l. 1926. Skupščina da na predlog br. preglednika s blaginjske absolutoriji in izreče zahva-

Profesor. V nekem našem mestu živi profesor, ki je po imenu vsaj Slovenec, po dejanjih in obnašanju pa mnogo prej v sorodu s Teutoburžani, ki so v Teutoburških gozdih želeli brati. Poročen je z Nemko, ki je vzgojila tudi otroka leno po nemški. Kar ni izvršila ona, je dodelala še guvernantka, ki zna govoriti z otrokom samo »stram-deutsch«.

Mož pa je pri šolskih slavnostih velik narodniak in vzgojilec po vseh predpisih narodni čut v našem dijaštvu. Jedva prestopi prag svoje-ga zavoda pa že zamarnja v bla-ženi nemščini, ki jo tako rado čuje uho našega inteligenta. Kaj si k te-mu misli potem mladina, ni težko uganiti. Od tudi vsi neuspehi takozvane oficijelne šolske vzgoje v narodnem in državnem duhu, ki žanje baš z bog sličnih slučajev vse prej, kakor dobre uspehe.

Dvojnica pravica. Zagrebška po-litica je aretirala Vekoslava Tijana, jugoslovenskega državljan, ki je ubil znanega reškega fašista Ljubi-čiča. Bil je radi tega že pred sodi-ščem, ki pa ga je oprostil, ker je dokazal, da je Ljubičič ubil v silo-branu. Sedaj so lažnivi fašisti do-prinesli zopet nove dokaze, na pod-lagi kojih je bil Tijan aretiran.

Kdor je imel že s fašistovskimi »dokazi« opraviti, ta ve dobro, ko-liko resnice je v njih. Osebito se je to izkazalo tudi pri razpravi brata Molka. Sicer imajo naši možje čud-ne pojme o silobranu. Radovedni smo le, kaj bi storili oni, če bi se nahajali v istem položaju, kakor se je Tijan, ko ga je napadel ubiti Lju-bičič. Najbrže bi mu v svoji ne-skončni pohlevnosti padli pred no-ge in se s solzami v očeh odrekli svojemu rodu samo zato, da ne bi kršili zakona.

Italijanskemu parlamentu pod-predseduje požigalec in notorični morilec Giunta, ki je zakrivil s svojim zapalenjem smrt jugoslo-venskih državljanov. In vendar se ne naide v tej zemlji oblast, ki bi imenoma teh nesrečnih žrtev laškega podivjanstva zahtevala, da se po-stavi g. Giunta pred sodišče. Našel pa se je seveda takoi forum, spre-lemljiv za laške klevetnike, ki se hočejo za vsako ceno maščevati nad Tijanom.

Oriuna Brežice je imela svoi redni občni zbor dne 20. februarja t. l. Dosedanji predsednik br. Po-lianšek je v svojem poročilu zelo stvarno pozival k izboljšani dru-žabnih razmer, ki so zelo nepovoli-ne. Tudi tajnik je v poročilu po-vdarial potrebo sloge in obsojal lo-čitev družbe po kastah, ki ovira razmah nacionalnega pokreta, spravlja v nevarnost mirno lepega in dobrega, kar se je svoječasno ustvarilo. Torej več človekoljubno-

sti. Pristaši nacionalne ideje najiste povsod in javno priznavajo. Takoj po izvršenih volitvah se je konsti-tuiral novi upravni odbor z bratom dr. Drnovškom kot predsednikom na čelu. — Novi brat predsednik je izvajal potrebo socialnega čuta pri vseh, ki se prištevajo k nacio-nalistom. Sama nacionalistična poli-tična gesla v današnjih težkih ča-sih ne zadostujejo. Br. predsednik je tudi opisal tragične redukcije delavcev in nastavlencev T. P. D., ki gre v tisoče. Na občnem zboru je bil objavljen sklep odbora, da s hitro akcijo priskočimo po svojih močeh na pomoč tistim, ki jih je dobičarska T. P. D. čez noč vrgla na cesto in ki so s svojimi rodbina-mi dobesedno brez kruha. Člani so nato pozivali k energičnemu izva-žanju gesla »Svoji k svojim«, ki je v Brežicah aktualno bolj kot kedaj.

H koncu se je večletni tajnik mestne organizacije br. F. Zajec poslovil od članstva, ker odide vsled premeščanja v Ljubljano.

Občni zbor je bil pod utisom težkega položaja tisočih delav-cev T. P. D., katerih redukcija po-menja eno največjih narodnih ne-sreč naše ožje domovine Slovenije v povojni dobi. Zato vsi nacionalisti na okup proti izkoriščevalcem na-ših trpinov!

ZRNA.

»Sv. Sava znači za Srbe nešto. Prešeren znači za Slovence nešto. Strossmayer nite ništa!«

Tako besed iz izjave našega ministra prosvete, ki upravlja in penzionira tudi tako slavno Za-grebško — recte Strossmayerjevo univerzo, katero bi brez tega naše-ga jugoslovenskega genija narod sedanjih mirotvorcev gotovo prav nikoli ne postavil. Sicer je tem večji »nešto« gospon Radič s svojim brbljavim jezikom, ki je in bo še po-vzročil naši državi marsikatero bridko uro gorja: Zato pa je bil tudi odlikovan z redom sv. Save in lento.

Narodno priznanje. Med najboli-šimi narodnimi delavci na jugu na-še države je bil brezdvomno učitelj Nikola Divlaković. Ob priliki oku-pacije Srbije so ga zajeli Bolgari, ki so mu odrezali jezik z razbelje-nim železom in mu nato razrezali

Ustanovljeno 1852

TEODOR KORN

(preje HENRIK KORN)

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov. Naprava strelododov. Kopalniške in klosetne na-prave. Izdelovanje posode iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake veli-kosti kakor tudi posod (skateli) za konzerve.

še vse nebo. Zahvaliti se mora slu-čaju, da le ostal še pri življenju.

Sledovi bolgarskega divjaštva pa so mu ostali za celo življenje. Še danes so mu usta ena sama velika rana... Nesrečni človek ne more izgovoriti niti besedice.

Hvaležna domovina mu je poklo-nila mesečnih 100 Din kot narodno priznanje. S to vsoto ni mogoče po budgetu prehraniti niti policijskega psa, ki je tudi navajen na pičlo dr-žavno oskrbo.

Pred nedavnim časom je prišel ta nesrečni mož v Beograd mole-dovat, da bi mu po osmih letih že odobrili boro pokojnino. Prosil je zaman. Gospodje niso imeli časa razpravljati z njim. Darovali so mu le 200 Din z naročilom, da naj čim prej izgine iz Beograda. Glede po-kojnine pa so mu prijazno dejali, da jo bo moral »još čakati, jer ima vre-mena«.

Plamencovi prošnji za reaktivi-ranje pa so gospodje takoi ugodi-li, najsij ni bilo zanjo nobene pravne podlage. Uverjeni smo celo, da imajo pripravljen kak položaj celo za gospodina Saksa ali Sarkotiča. Čakajo samo še, da se skesata in po-ljubita mater zemljo proti kateri sta vodila tudi »ludo« politiko, ka-kor sedanjí ministrski omnibus g. St. Radič.

RESTAVRACIJA LJUBLJANSKI DVOR

Nobenega dvoma ni več,

da se oblačila za gospode, dečke in otroke, kakor tudi raznovrstna obutev najce-neje in najbolje nabavi v splošno znani naši detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2 in v Gradišču št. 4.

FRAN DERENDA & CIE, Ljubljana.

Centrale in tovarna:

Emonska cesta 8

Filijala:

Beograd, Sremska ulica 4

Gospodarstvo.

Sejem za kožuhovino v Ljublja-ni. Izredni uspeh zadnjega organi-ziranega kožnega sejma v Ljublja-ni, ki se je vršil dne 26. in 27. ja-nuarja t. l., je napotil Upravo vele-sejma in Lovsko zadrugo, da se priredi prve dneve meseca marca ponovni sejem za kožuhovino, na katerem se bodo prodajale kože vseh vrst divjačine dražbenim po-tom.

Neprodanega blaga je še veliko, katero naj lastniki nemudoma poš-ljejo na Upravo velesejma v Ljub-ljani, oddelek Divja koža.

Književnost.

F. M. Dostojevski: »Idiot«, ro-man, I. del, poslovenil dr. Vlad. Borštnik, V Ljubljani 1926. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna Splo-šna knjižnica št. 62. Strani 284. Cena broš. 32 Din, vez. 40 Din.

V založbi Zvezne tiskarne in knjigarne je izšel pravkar v okvirju

agilne »Splošne knjižnice« I. del veličastnega romana velikega ru-skega pisatelja »Idiot«. Ta roman stoji med prvimi svetovnimi pripo-vednimi snisi in je vzbudil povsod največje zanimanje, ker je v tem romanu do najmanjšega detajla raz-galjena v mojstrskem pripovedova-nju in risanju vsa mehka ruska du-ša. Obenem razpravlja v njem Do-stojevski o najvažnejših človeških, socialnih in znanstvenih problemih, ki morajo hočeš nočeš, pritegniti pozornost vsakega mislečega člo-veka. Poleg tega pa ima roman to-liko nestrega, napetega dejanja, da priklene tudi bravca, ki išče v knji-gi zgolj poštenega razvedrila. Ro-man je zelo obsežen, štel bo preko 1000 strani »Splošne knjižnice«. Založba bo izdala slovenski prevod romana v štirih knjigah, kakor je Dostojevski razdelil roman v 4 dele. Nadaljnji trije deli izidejo postopo-ma v najkrajšem času, tako, da bo-do imeli slovenski bravci v krat-kem ves roman na razpolago. Knji-ga se dobiva pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

ZLATOROG

Katera gospodinja ne pozna v modro-rumene škatljice paketiranega

Zlatorog terpentinovnega mila,

katero je vsled čudovitega uspeha pri pranju in velike izdatnosti splošno priljubljeno!

Zlatorog terpentinovno milo se izde-ljuje iz najboljših surovin z dodat-kom terpentina, je torej tudi za naj-finejše perilo popolnoma neškodli-vo! Zlatorog-terpentinovno milo je najboljše, najdragocenejše, zlata vredno!

Da to simboliziramo in vzbudimo tudi v najširših krogih zanimanje za to neprekosljivo milo, se vpreša od 1. avgusta 1925 v vsaki tisoči komad 10 - frank - zlatnik, kateri se pojavi pri uporabi mila. Dosedaj se je našlo že mnogo zlatnikov!

Poskusite tudi Vi srečo in kupite komad

ZLATOROG

terpentinovnega mila,

perite z njim in pre-pričajte se o njegovi izvanredni kakovosti.

Morda boste tudi Vi našli zlatnik!

„GROM“ carinsko-posredniški in odpremiški biro * **Ljubljana, Kolodvorska ulica 41**

Brzojavni naslov: „GROM“

Podružnice: Maribor, Jesenice

Telefon interurban: 454

Zastopnik društva spalnih vozov S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmoderneje urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpro-stejšega do najmodernejšega. — Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. — Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne in srednje šole

Risanke, dnevniki in beležnice.

Y.E.R.C.

(YUGOSLAVE EXPRESS RECLAME COMPANY)

LJUBLJANA

KONGRESNI TRG ŠT. 9

(NA VOGALU KINO MATICA)

ČEK. RAČ. 14.058 TELEF. INTER. 422

INSERATE

SPREJEMA ZA VSE TU- IN INOZEM-SKE ČASOPISE, REVIJE ITD. PO IZVIRNIH CENAH UPRAV LISTOV

GRADBENO PODJETJE
ING. DUKIČ IN DRUG LJUBLJANA
BOHORIČEVA ULICA 24